The First Telugu Bi-weekly in Andhra Desa, The only Telugu News Paper for H. E. H The Nizam's Dominions.

గోలకొండ పత్రిక

ప్రతి బుధవారము శనివారము ప్రకటింపఁబడును

హైదరాబాదు—దక్కను

GOLAKONDA PATRIKA HYDERABAD Dn

సంపుటము ౫ } ప్రమోదూతనామ సంవత్సర ఫాల్గుణ బ॥ ౮ బుధవారము 11-3-31 } సంచిక ౭౦

వితంతు వివాహ శాసనము

మూర్తి పూజకుని ప్రలాపము

(భావరాజు వి. రామమూర్తిగారు)

మా మిత్రులు (నాలుగు మాటలు జరిగిన దున గుప్తగారి ముక్కు మొగము చూడకున్నను శ్రోత పిలుచుటకు హక్కు కలదు) అగు వేంకటేశ్వర గుప్తగారు ఏట్లో యొకరీతి జవాబిచ్చినారు దానిలో నేమి వ్రాసిరో వారికే తెలియవలయున్నది ఆ సందర్భములతో జరిగినను నలువురు వ్రాసిన సది జవాబని వారిచ్చిన సుబ్బుదురు కాని వారు జవాబిచ్చిన వానిలో సమంజసములైన వాక్యములకు సంక్షేపముగా ప్రత్యుత్తర మిత్తును.

రాజుపెద్దభార్య

కేశవ రావుగారు ఆర్యసమాజకులు అని వ్యంగ్యముగా వ్రాసినదానిని సమర్థించుకొనుటకు గుప్తగారు నిప్పుదొక్కిన కోతిని స్మరించికొని వ్రాసిరి అదిచాల సంతోషమైన సంగతియే. కేశవ రావుగారు ఆర్యసమాజకులనుట రాజుగారి పెద్దభార్య పతివ్రత యనినట్లు ధ్వనించును. అటు కాకున్న వారి యార్యాత్వమును పారకుల కెరింగించు శ్రమ సెట్టిగారి కెందుకో తెలియదు.

సింహమును గాడిద తన్నెను

ఇప్పుడు వీరేశలింగముగారిని దూషింప మొదలు పెట్టినారు మా శ్రేష్ఠిగారు. పూర్వమొక ప్పుడొక గాడిద సింహమును దబాదబతన్ని చీల్చి పారవైచెనట. ఇదే మాశ్చర్యమయ్యా యని విమర్శించగా గాడిద తన్నినది నిజమే. కాని తన్నులు బడికిన సింహముకాదు. సింహము చచ్చి యున్నది మన సెట్టిగారు సర్వ ...యి కీర్తికాయులైన వీరేశ ...పించుట. అయితే మనసెట్టి గారు తమ జవాబులో పంతులుగారిని నేన్ని దూషించితినయ్యా యని మొండిపెట్టు కొనగలరు. కావున వారి వాక్యముల నుదహరించి దాని భావమును గ్రహించుటకు పాఠకులకే విడతును. "సముద్రము నీదిన సౌభాగ్యనకు కింక మబ్బినట్లు మూర్తిగారికి నేజూయించినమంత్రార్థములకు ప్రత్యుత్తరముగ శ్రీ వీరేశలింగముగారినాను మబ్బినది"

వేదప్రమాణములు

స్త్రీ పునర్వివాహము నకనుకూలించు వేద మంత్రము లెయ్యవి దాని భాష్యమేమి అని గుప్తగారు ప్రశ్నించినారు చూపుచున్నాను

మంత్రము॥ ఉదీర్ష్వ నార్యభి జీవలోకం గతాసుమేత ముపశేష ఏహి హస్తగ్రాభస్య దిధిషోస్తవేదం పత్యుర్జనిత్వ మభిసంబభూవ॥

అరణ్యక ౬. ప్రపాఠ. ౧ అనువాకము పై మంత్రమునకు విద్యారణ్యులవారి భాష్య మిట్లున్నది

"హే నారీత్వం ఇతాసుం గత ప్రాణం ...తం పతిం ఉపశేషే ఉపేత్య శయనం కరోషి ఉదీర్ష్వ అస్మాత్పతి సమీపా దుత్తిష్ఠ. జీవలోక మభి జీవంతం ప్రాణిసమూహ మభిలక్ష్య ఏహి ఆగచ్ఛ. త్వం హస్తగ్రాభస్య పాణిగ్రాహతః దిధిషోః పునర్వివాహేచ్ఛోః పత్యుః ఏ తత్ జనిత్వం జాయాత్వం అభిసంబభూవ. అభిముఖ్యేన సమ్యక్ ప్రాప్నుహి॥"

అనగా "ఓనారీ. ఈ చనిపోయిన పెనిమిటిని వదలుము. నిన్ను మరల పునర్వివాహము చేసుకొన నిచ్ఛగల వానిని పెండ్లియాడుము" అని దీని భావము. ఈ ప్రకారముగా సాయణాచార్యుల వారు వేదార్థము చేసియున్నారు. కాని ఈ యర్థము మా సెట్టిగారికి నచ్చునో నచ్చదో. విద్యారణ్యుల వారు వీరేశలింగము శిష్యులు కారుగదా! మరియు వీరు ఆర్య సమాజములో చేరిన వారును కారుకదా! సనాతన ధర్మావలంబుల మగు మా కందఱకును పూజ్యస్థాన మందుండు వారు. కాని సెట్టిగారి యభిప్రాయ మెట్టిదో వారి భాష్యమును కేమి పెడర్థములు చేయుదురో సాయణాచార్యుల వైన పేర్లు పెట్టెదరో యేమో యని భయము కలుగుచున్నది. మరియు మా మిత్రులు తాళకోసి చేతికిచ్చినను ఇది తాటి కాయకాదు పుచ్చకాయ అనునట్లుగా నున్నట్లున్నది. వారిని "బ్రహ్మాపి నరంజయతి" అనవలసినదే. ఈ భాష్యము తప్పని నేనేమి చేయగలను వ్యంగ్యోక్తుల సాగరమున్న అనువాదితో వాదమే లేదు.

ఇట్టివింకను వేద ప్రమాణములను జూపింపగలను. కాని మా సెట్టిగారికు నెందుకో నా కను కలదు. పతిరికాధి పతిగారు నా వ్యాసములు పెద్దవిగ నుండిన ప్రచురించరు అందుచే సంక్షేపించియున్నాను

ఈయొక్క ప్రశ్న తప్ప తక్కిన వ్యాసములోని యంశము లెవ్వియు వితంతు వివాహమునకు సంబంధించినవి కావు అవన్నియు నప్రస్తుతములు. కావున అనవసర ప్రసంగములతో బాధపడ లేనని ప్రకృతము జవాబీయ దలచుకొన లేదు. అవసరమగుచో ముందు చర్చింతును. గుప్తగారు నాపాండిత్యమును గురించి కొంత చర్చించియున్నారు. నాపాండిత్యమును గుర్తింపవలెనని వారకోరిక యుండిన వారునావద్దకు కొంతకాలము శుశ్రూష చేసిన యలవడగలదు.

"శతశ్లోకేన పండితః" అనిపూర్వ మొకడు గుప్తవంటివాడు నూరుశ్లోకముల నేర్చుకొని వానిని చీటికి మాటికి ప్రయోగించి తుదకు నష్టుడయ్యెను. అట్లేయున్నది మాగుప్తగారి పాండిత్యము. ఏవో నాలుగు శ్లోకములుదహరించి వీరేశలింగము వంటి నలుగురి పెద్దల హేళనముచేసి పండ్లికిలించినంతనే యెవ్వరును చెక్కెక్కినవారు కానేరరు.

ప్రకటన

జనపరిగణనము

గడచిన ఫ. ఫర్వర్డి [illegible] తేది నాటి రిపోర్టు దక్కన్ పత్రికవలన తుది పరిగణనము రాత్రి గోలకొండలు జనుల లెక్కలు కానట్లు విదిత మగుచున్నది. కనుక ఎవరిలెక్క కానులేదో వారు దయచేసి జనపరిగణన శాఖాధ్యక్షుల కార్యాలయమునకు వచ్చి తమ పేరు మున్నగునవి, ఇంటి పేరు, వీధి తెలుపవలయును. దీని ప్రకారము లెక్కల పట్టికలు సరిచూచుకొన బడును.

(స్వ) జన పరిగణన శాఖాధ్యక్షులు